

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Videkre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 6 és
Napok utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 8.

A szerkesztőség kényszerűtől visszadásra
vagy megőrségre nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 26.

A bécsi túske.

Nincsen rózsza tövis nélkül. A tövist pedig jelenleg Hohenlohe herczegnek hívják.

Bécs városában ékeskedik a kis túske, Goluchovszky gondos kertészkedése alatt. Hegyeskedik, begyeskedik, a kertésze pedig kaján mosolylyal nézi, mikor szurja meg valamelyik magyar miniszter ujját?

Pompás alkalom volna éppen most a vámszerződések ügye. A magyar kormány kijelentette, hogy elfogadja ugyan a béke kedvéért a törvényszegéssel életbe léptetett vámtarifát, de nem vámszövetség, hanem csak vámszerződés alapján. A mi nem más, minthogy formailag felállítjuk az önálló vámterületet, ha még lényegileg nem is léptetjük életbe.

Eddig a bécsi túske nem volt olyan érzékeny a forma iránt, ha csak a lényeg megfelelt az ő gusztusának.

Milyen önálló állam is vagyunk mi formailag!

Van külön kormányunk, formailag független. Lényegileg azonban semmit sem tehet a bécsi túske beleegyezése nélkül.

Van külön hadseregünk, formailag. Külön sorozzák be az ujonczokat, külön törvény alapján, külön csapattestekbe.

Törvényes neve: magyar, hivatalos neve osztrák-magyar, lényege osztrák.

Van külön magyar udvar. Annyira külön udvar, formailag, hogy a szegény magyar állam éppen annyit fizet rá, mint a gazdag Ausztria. A király azonban az év 365 napja közül alig néhány hetet töltvén Budapesten, a lényeg oda lyukad ki, hogy magyar udvar nincs, de van egy, felerészben magyar pénzen fenntartott osztrák udvar.

Az efféle formai önállóság eddig nem bántott odaát senkit. Ellenben a formai önállóságnak az a vívmánya, a melyet az Ausztriával kötendő vámszerződés jelentene, egyszerre kihegyezte a kis túske-t, Hohenlohet. Berzenkedik. Szurni akar.

Pedig egyelőre semmi ok a haragra. Az önálló vámterület marad szép álom s az osztrák iparnak marad egy lázadó ellensége: egy szál tulipán. Az nem veszedelmes. Hiszen, hogy messzire ne menjünk, Nagyváradon a tulipánmozgalom ma is csak a gomblyukban hazafiaskodik, osztrák szövetű ruhákon. Lelkes hölgyeink ráérnek egy tucsat egylet tag-sági minőségében szeretetreméltó mosolylyal árusítani belépti jegyeket, de még eddig a hazafias iparpártolás érdekében megindult országos mozgalmat nem érték rá észrevenni. Kétségtelenül észre fogják venni — majd később. Valamikor. Világért sem akarok udvariatlan lenni s nem mondom, hogy a tulipánkertnek Nagyváradon nem lesznek igen bájos virágai. Csak éppen az addig le-

folyandó Körösvíz nem akarom években kiszámítani — udvariasságból. No hát a meddig a tulipán zománca ilyen szalma-tűzben készül, addig az osztrák ne féltse tőle a maga circulusait

Hanem azért a bécsi túske csipni akar. Csipni, mert a kis formalizmus a jövőre nézve nagy fontosságú lesz. Be kell látnunk, hogy az osztrák ipart kis virágokkal kitessekélni nem lehet. Ide seprő kell s a seprő nyele a piros-fehérvörös vámsorompó. Ezt állítja fel a Werkerle-kormány vámszövetséggel. Ha mi vámszövetséget kötünk Ausztriával épp úgy, mint Spanyolországgal, akkor Ausztria nem több nekünk, mint Spanyolország s a vámokat a szerződés lejártakor, 1917-ben épp úgy megszabhatjuk, mint akár Spanyolországgal szemben.

Van oka félni a bécsi túske-nek. Eddig a függetlenségi párt egyenest neki ment; persze, hogy megszurta magát, a túske pedig tovább is vitézkedett. Most a koalíció oldalról támad neki, óvatosan, vigyázva. Tudnivaló pedig, hogy a tövist csak oldalról kell megérinteni s vége. Letörik.

Az egész egy kis formakérdés: támadás, de oldalról. Hanem lényegbe vág annak a következménye: lesz magyar ipar, bécsi bélyeg nélkül s kivirul talán később a magyar állam rózsája is bécsi túske nélkül.

Dr K. A.

"TISZÁNTÚL" TÁRCZÁJA.

Wolafka halálára.*

Koporsóját körülzokogja
Búsarczu gyászoló sereg.
Szemem borus. Szivem dobogja,
Hogy itt a könny méltán pereg.
A ravatalhoz oda lépek,
Teszek reá egy koszorút.
Oh ti virágok, hófehérek:
Enyhítitek-e a borút?

Az ő világa más világ volt,
Egészen más, mint az enyém.
Hű a gonddal ő régmúltat ápolt:
Én a jövőt építeném
Mindég előre, csak előre
Veti szilaj tűzét e szem:
És most a néma pihenőre
A koszorúmat leteszem.

* Érdekesnek tartjuk ezt a verset közölni már csak azért is, mert egy ref. lelkész írta. Wolafka egyik leg-ekeseredettebb ellenfele.

Elégeté a munka láza.
Hajh, télenül soh' sem hevert.
Keze után virult egyháza:
Dicsérte a kertészt a kert.
És az a legszebb gyászkiéret,
Melynek rubáján annyi folt!
Szegények könnye! Mily dicséret!
Virágot néki! Szíve volt.

Jánosfi Zoltán.

A katiczabogár.

Írta: Sillga Ferencz.

Tizenkét esztendő voltam!
Egy almapiros arcú, gesztenyebarna hajju kis nebuló, olyan csapongó, virgoncz kedélylyel, milyennel csak egy tizenkét tavaszt látott gondtalan gyermeki szív lehet felruházva; és mint ilyen pirinkó polgár, a polgári iskola második osztályának szánalmasan elkoptatott küszöbét valék kénytelen még könnyörtelenebbül elkoptatni.

Épen tíz percnyi szünóránk volt.
S nem tévesztve szem elől, hogy a ránk következő óra legkönnyebb tantárgyunk: a ma-

gyar-nyelvtan lesz, fülsüketítő zsvaj uralkodott a teremben.

Lehetett itt látni annyi mindent, hogy nincs az a debreczeni nagyvásár, hol külön-félebb dolgokat produkálnának.

Vajaskenyérevés, képsorsolás, díjbizkozás (díj nélkül) veszekedés a szelidebb fajtájából, s verekedés fejéhez teremtett könnyekkel és holmi egygyel-mással variálva. De tanulás céljából legfeljebb csak az forgatta könyvét — mert legjobb akarata mellett is, csak forgathatta — ki nagyon is »levelés« — volt.

Még öt perc volt hátra a szünórából, midőn hirtelen betoppant osztályunkba az igazgató ur, tudunkra adandó, hogy a délutáni földrajzi órán vendégünk lesz a tanfelügyelő ur!

Na hiszen lett erre rémület!

Alig vártuk, hogy magunkba maradhassunk. Egyszerre összeült a kupaktanács és konferenciázni kezdett kézzel, lábbal, hogy hát, ki is az a tanfelügyelő ur.

A legelső bölcselkedő »Csótán« — volt. Zoltán becsületes nevet kapta, mikortájban megkeresztelték vala; de mi diáknyelven, mon-

A Mezei-féle női- férfi- és gyermekdivat üzlet áruraktárának eladása
május 28-án, hétfőn reggel megkezdődik.
Berendezés eladó.

Zichy Nándor gróf tárnokmester.

A hivatalos lap tegnapi száma közli Zichy Nándor gróf kinevezését.

— Kedves gróf Zichy! Magyar miniszterelnökön előterjesztésére Ont a tárnokmesteri méltóságra ezennel kinevezem. Kelt Budapesten, 1906. évi május hó 24-én. Ferencz József s. k., Wekerle Sándor s. k.

Az új fumei kormányzó. A hivatalos lap tegnapi száma közli Nákó Sándor grófnak fumei kormányzóvá történt kinevezését. Nákó gróf az országgyűlésen a nagyszentmiklósi kerületet képviseli alkotmánypárti programmal. A nagyszentmiklósi kerület tehát gazdát cserél.

A delegációk összehívása. Mint jeleztük legutóbbi számunkban, a hivatalos lap tegnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

»Kedves dr. Wekerle! A magyar országgyűlés részéről az 1867. évi XII. t. cz. értelmében az 1906. évre vonatkozó közös előterjesztések tárgyalására kiküldött bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján ugyanazon célból megválasztandó bizottságot a részükre törvényileg meghatározott teendők elintézésére véget folyó évi június hó 9-ikére Bécsbe ezennel egybehívom.

Midőn ehhez képest egyttal a közös miniszteriumaimat az alkotmányos elöterjesztéseik megtételére utasítom, megbízom Ont, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s e bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Budapesten, 1906. évi május hó 23-án.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Wekerle Sándor s. k.

Hasonló értelmű és szövegű kéziratot közöl a hivatalos lap, amelyeket az nralkodó delegációk összehívása céljából intézett gróf Goluchowski közös külügyminiszterhez és Hohenlohe-Schillingsfürst herczeg osztrák miniszterelnökhöz.

Wolafka Nándor temetése.

Ott pihen már a debreczeniek szeretett lelkipásztora előde mellett, annak a templomnak a kriptájában, amelyben életének legszebb tevékenységét fejtette ki. Hívei, kik felette imádkoznak a templomban s kik annyira szerették őt s oly vigasztalhatatlanok elvesztése felett, bizonyára megemlékeznek imáikban arról, ki érettük annyit fáradozott, annyit áldozott, annyit imádkozott.

Wolafka temetése oly impozáns volt részleteiben s oly megható a fájdalom őszinte megnyilatkozásában, hogy ahhoz fogható alig volt még Debreczenben, de még másutt is nagyon ritkán. A gyász napok óta általános volt a városban. Gyászlobogók a városháztól kezdve mindenfelé, a kereskedések kirakatai tele az ő arcképeivel, a divatárkereskedések mindenkinek ingyen adtak gyászfátyolt, a Szent Anna templom és a plébánián reggeltől estig özlönlött a nép, a lapok gyászkeretben jelentek meg stb. stb. de mindez fokozott mértékben nyilvánult tegnap, a temetés napján, amikor kora reggeltől valóságos néparadat lepte el a Szt. Anna-utcát s a templom környékét. Miután a templomban a híveknek igen kis része fért be, a rendezőség azt határozta, hogy körülvizsi a koporsót azokon az utcákon ahol az urnapi körmenet szokott elvonulni.

Felesleges mondani, hogy ott volt a temetésen ugyszólván az egész Debreczen, vallás-különbség nélkül, a legmagasabb köröktől a nép legszegényebb rétegéig.

Kilencz óraker vonult a templomba a papság, mely igen nagy számmal érkezett Debreczenbe közel és messze vidékről. A váradi káptalan négy taggal volt képviselve: Fetszer Antal segédpüspök, Palotay László prelátus, Spett Gyula oldalkanonok Karácsonyi János dr. kanonok. Ott voltak továbbá: Kiss János dr. prelátus, egyetemi tanár, Jordán Károly dr. szaniszlai apátplebános, a kerületi papság csaknem teljes számban Rézmán Márton, Csomák János esperesek, Sárkány József, Imrik Zoltán plebánosok. Nagyváradról Vučkics Gyula dr., Csicsay Alajos, Lestyán Endre dr., az elhunytak volt káplánjai közül Hamer-

nyik Nándor, Brösztel Lajos plebánosok, Mellau István hittanár és Ruzska Zoltán káplán. Továbbá a szomszéd egri és szatmármegyei plebánosok, a gör. katolikusok, hajdu dorogiak stb. A debreczeni világi és szerzetes papság természetesen teljes számban, élükön Stanczel Ferencz dr. nyug. egyetemi tanárral. Ott volt még Nagy-Váradról a káptalani uradalmi tisztikar jórésze Papp Imre főtitkár vezetésével.

A papság a ravatal körül állott fel Fetszer Antal segédpüspök, az elhunyt egykori tanítványa és barátja megható hangon intonálta az Oremus profidelibus defunctis, mire a Sz. László-dalárda énekelte a Circumdede-runtot.

Beszterelés után kezdetét vette a requiem, melyet ugyancsak Fetszer segédpüspök végzett, a nyolcz mellékoltárnál pedig a piarista atyák mondottak csendes misét az elhunytért. Requiem alatt a templomi vegyes énekkar énekelte, az országkirü debreczeni városi dalárda két megható gyászdalt adott elő.

Az absolutio után a templomelőtti térre vitték a koporsót s felette Irinyi István dr. ügyvéd a kath. egyháztanács és iskolaszék jegyzője szakadó esőben a következő megható gyászbeszédet mondotta:

A gyászbeszéd.

Az Isten háza előtt fájdalomba borult szívvel állunk egy koporsónál, hogy bucsut vegyünk annak lakójától; szemben állok azzal, kivel tízennégy éven keresztül csaknem naponként volt hivatalos és magán érintkezésem, átadunk az Örök nyugalomnak, akit tízennégy éven át üdvözöltem minden öröm napján a híveit képviselő hivatalos testületek nevében.

Az én szavam volt az első, mely őt Debreczenbe jövele alkalmával üdvözölte, ma tízennégy év zárókövének nekem jut, de most szomorú kötelesség, az enyém az utolsó szó, mely azok nevében hangzik el, akikért élt, akikért dolgozott, akikért fáradozott, akikért nem kimélt sem éjet, sem napot, sem egészséget, sem vagyoni áldozatot, azok nevében, akikért legaagyobb megerőltetés és önfeláldozással teljesített egyházi functioja közben szerezte a haláltokozó baj csiráját, azok nevében, akik mindene voltak, akiké volt szive, lelke, gondolata, mindene, az ő nagyon szeretett, sőt még jobban, a rajongásig szerető debreczeni hívei nevében.

dom: Csótánnak szólítottuk, Sejpített val ő kigyelme, még pedig olyan formán »d«-betűt »t«-nek, minden »v«-t: »f«-nek, a »b«-t: »p«-nek és a »gy«-t: »ty«-nek ejtett ki. Azonkívül a »t«-mellé még egy »h«-t is odabiggyesztett és így valóságos volapük nyelven beszélt.

— Hát tuttyátok ketfes baráthaim, hogy a tanfelügyelő milyen naty ur minálunk? — kezdte meg a tárgyalást, Csótán.

Erre »Bükkfa« — koma vette át a szót: — Tudjuk ám! Olyan nagy ur, mint katonáéknál a generális.

— Olyan, mint a papoknál a római pápa! — tronfolt rá »Czinczér.«

A szünóra véget ért . . .

A tanár ur elhelyezkedett a katedrán és gőzerővel kezdte magyarázni az »ik«-es igéket.

Hanem nagyon kevesen valának az osztályban, akiken ne vett volna erőt a tanfelügyelői — láz.

Cináltak itt mindent, csak épen nem figyeltek.

Csótán iszonyuan találgatta, vajjon milyen betegségbe is kellene esni a »tanfelügyelő« urnak délutánra, mely megakadályozná őt az eljövételben. Czinczér kománk, meg épen a maga számára találgatott egy kis jóféle hideglelést,

vagy más efféle könnyen jövő, s hamar muló betegséget. Itt egyik a kezét dörzsölgette, s vaczogott hozzá olyanokat, mintha legalább is az Északi-sarkon volna; ott meg a másik olyan nagyot ta ált sóhajtott, hogy a mellette ülőnek lefujt a padról minden — irkának csáfolt — papirdarabját.

Én meg előkerestem fiókomnak iszonyatos könyvhalmozai közül a földrajzot, mert minden könyvet, hogy el ne veszítsen, vagy itthon ne felejtsem az iskolába tartottam, és vasszorgalommal kezdtem darálni:

— Spanyolországnak vizei: Minhó, Dueró, Tájó, Quadianna, Quadalquivir . . .

— Mégegyszer: Minhó . . . Dueró . . .

— Hány óra, ketfes paráthom? — szakított félbe Csótán.

— Csótán, most ne komázz! Tehát: Minhó Due . . .

— Utyan peszélj már, hány óra fan?

— Háromnegyed tízenegy! De most már elég legyen, mert fejedhez teremtem egész Spanyolországot . . .

Nem is szólt többet egy árva szót sem. Délben elmondtam otthon a délután történeteket. Persze, kiöltöztettek szépen, mert hát úgy illendő az kérem alássan, hogy a tan-

felügyelő előtt ünnepi mundérban jelenjék meg az ember.

Az új fekete ruha! A sárga czipől! Piros nyakkendő! És egy délelőtt vasalt gallér!

Csak úgy ragyogtunk a délutáni földrajzóra előtt!

Hanem bizony nem ragyogott a jókedv. Elnémult a délelőtti vásári zivaj. Nincs vajaskenyérevés, képsorsolás, cigánykerék, díjtalan díjbirkózás, egyszerűen nagyszerű és nagyszerűen egyszerű veszekedés; hanem mindenki helyén ülve darál, mint egy daráló machina.

Azaz dehogymindenki!

Egy, két, öt hely betöltetlen maradt.

Ilja, a baj nagyon könnyen utóleri az embert!

Czinczér kománknek is sikerülhetett valami hideglelést azaz tanfelügyelőlést kapni, mert csak hült helye díszlett.

Ismét bejött az igazgató ur és jelentett:

— A tanfelügyelő ur közbejött akadályok miatt nem jöhet el a ma délutáni földrajzi órára . . .

Egyszerre boldog mosolyra húzódtak az ajkuk.

— De — tolytatá tovább a direktor.

— De — kérdőleg meredt reá a sok kíváncsi szem.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természet szénasavas ásványvizet a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az első természetes szénasavas**natrontartalmu ásványvizet a MOHAI**

számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az Ágnes forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és első rangúvendéglőben. Főraktár: Kiss Károly urnál Nagyváradon. **Kedvelt borvíz!**

ÁGNES-**FORRAS-t,** mely ideges gyomorban, légső-, tüdő- és hólyag-

bántalmak eseteiben 26 év óta kitünő eredménnyel használtatik és ragályos betegségek, mint typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes

mohai Ágnes-forrás vizet éltek.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az Ágnes forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és első rangúvendéglőben. Főraktár: Kiss Károly urnál Nagyváradon. **Kedvelt borvíz!**

Bucsut örökre, végbucsut veszünk attól, ki alig pár hó előtt maga volt és úgy nézett ki mint az élet s erő megtestesülése, akiről önmaga és mindnyájan is azt hittük, hoay rajta a betegség s mindnyájunk közös sorsa a halál nem egyhamar csak évtizedek múlva diadalmaskodhat! Ki hitte, ki gondolt volna erre a rettentő, a derült égből hirtelen lecsapó villámként bekövetkezett fájdalmas esetre.

Hisz rövid pár hétre csakis azért távozott közülünk, hogy pihenjen, nyugodjék s a fárasztó folytonos munkában kimerült s megtámadott egészségét visszanyerje s új erővel, új munka és életkedvvel térjen vissza közzénk, szerető hivei közzé! Haza! Visszajött! hazatért! De hogyan? . . .

A rövid pár hét elegendő volt arra, hogy az erős, a minden vibarral dacoló, soha meghajolni nem akaró tölgyet könnyörtelenül összetörje, összezuzza, letgyökereit kiszakítsa az édes anyaföldből, kiragadjon őt szerettei és szerető hivei köréből, s megmutassa, hogy ő is csak ember! hogy neki is meg kell hajolni, meg kell törni a kéréhetlen halál mindent legázó hatalma s ereje előtt.

Közülünk eltöltött tizenévi fáradhatlan munkásságnak a végénél állunk most midőn a sir ölébe bocsátjuk ama munkásságnak igazi áldozatát, örök nyugalomra helyezünk egy egész embert, egy igazi, egy jó embert, bucsut veszünk az egyház valóban hű, kötelelességtudó méltó szolgájától, akivel eltávozik az ő szűk koporsójában a könnyörtelenségnek, a valódi keresztény- és felebaráti szeretetnek oly nagy és igaz képviselője, a szegények, gyámoltalanok, szerencsétlen özvegyek és árvák igazi atyja és segítője, vizsgálója a hazafias irányú nevelés és oktatás ügynek mindig előharcosa volt, kit mindig ott láttunk a kulturális eszmék és ezélek szolgálatában, ki mindenért rajongott, ami szép, ami nemes, ami magasztos, ami ideális, ami művészi.

Ki volt, mi volt ő nekünk és Debreczennek, mit tett, mit alkotott ő nekünk s Debreczennek? a 14 év alatt, melyet köztünk leélt? — Volna olyan ki ezt nem tudná?

Ide jött 14 év előtt úgy, hogy nem ismert hivei közül senkit, s őt sem ismerte senki s ma nincs talán e nagy városban egy ember, aki őt nem ösmerte volna, nincs talán egy sem, kit ő nem ösmert, kihez neki egy nyájas szava nem lett volna!

Az ő jósága a szeretetre méltóságával tizenévi év alatt meghódította magának Debreczent s még ellenségeinek is, ha ugyan lehetett — de

kinek nincsenek, még azoknak is megkellett hajolni az ő fenkölt szelleme, műveltsége, ideális gondolkodása, munkássága, kötelelességtudása, felekezeti korlátokat nem ismerő emberszeretete és szívének páratlan jósága és nagysága előtt.

Ide jött s talált valóban lehangoltság álomba valóságos hitközönybe merült egyházat a katolikus híveket, akik nagy ritkán talán az u. n. sátoros ünnepek alatt megtöltötték a templomot. Felébresztette őket alvásukból, a közönyt buzgóságra változtatta úgy, hogy ma a hívek ezrei és ezrei tolognak még köznapokon is a templomban.

Imádkozott, énekelte hiveivel serkentette buzdította őket, szívvvel, tettel, gyóntatta s meg tanította őket arra, hogy igazi hivei legyenek egyházunknak. Mem volt a napnak vagy éjnek órája, amelyben akár pihenését, akár foglalatosságát vagy éji nyugalmát félbe ne szakította volna ha hivei közül valakinek reá, az ő lelki vigaszára vagy papi segélyre volt szüksége. Megalapította a Szent Vincze és Szent Jézsef egye útleket, szervezte a Mária és rózsafüzér társulatokat, hogy ezekkel a társadalom minden rétegét és tényezőjét működési körébe bevonhassa, hogy ő aki mindenét feláldozta és odaadta a szegényeknek és segélyre szorulóknak, egy újabb kiapadhatlan forrást nyithasson a magán kívül a jótékonyág gyakorlására. Nem volt és nincs is talán egy szegény sem városunkban vagy környékén aki ő hozzá hiába fordult volna, akinek ő oda nem nyújtotta volna segítő kezét nem nézve keresztény vagy nem keresztény, hive vagy nem hive fordult hozzá; az ő jóságos szívének mindegy volt a vallási különbség ő csak azt látta, hogy szegény, hogy szükségét szenved, hogy segíteni kell, adott a jobb kézzel anélkül, hogy tudta volna mit adott a bal, adott anélkül, hogy tudta volna kinek és mennyit. Visszaadta az oltárnak, az Istennek mindazt a mit az ő oltárról lezedett!

Különös gondját képezte mindig a népnevelés, az elemi iskoláknak magas színvonalra emelése, megalkotta, felépítette s berendezte a Szweticsleánynevelő s tanítónőképző intézetet s ott maga vezetett, igazgatót és tanított s adott kenyérkeresetet annyi és annyi növendéknek s hogy gyermekeink a felsőbb tanulmányokat is kath. intézetben végezhessek, fáradhatlanul küzdött s munkálkodott a főgymnasium fejlesztése és felállításában S munkásságának, fáradozásainak eredményét és az ő emlékét az idők végéig hirdetik és fogják hirdetni az előttünk magaslat hatalmas épületek és intézetek.

Ott láttuk őt minden hazafias ünnepélyen, nemcsak a nézők, de az áldozatot hozók s szereplők között s hűten teljesítette kötelemait mint városi törvényhatósági bizottság tagja is.

Szerette, imádta a gyermekeket névszerint ismerte őket, játszott velük, mint gyermek.

Fáradhatatlan volt a munkásságban, az alkotásban! Legutolsó alkotása volt a Szent Erzsébet nőegylet, ennek áldozta legutóbbi időben idejéből fennmaradó összes tevékenységét csak azért, hogy ennek is alapot gyűjtve, szegényeinek minél több helyről szerezhesse s nyújthasson segítséget.

Szeretett mindenkit, gondolt mindenkire, csak egy embert nem szeretett, csak egyre nem gondolt — Önmagára! Ebben az egyben ő az Isten parancsait annyira tiszteletben tartó, nem tartotta be a hit parancsát »jobban szerette felebarátait, mint önmagát« s ezt a nagy szívet, ezt a nagy lelket ezt a nagy és jóembert, annak a parancsnak a be nem tartása, hogy szeresd felebarátodat, mint önmagadat, ennek a be nem tartása ragadta el közülünk, mint ahogy a papköltő énekl:

»Elégeté a munka láza
Mert tétlenül soh'sem hevert
Keze után virult egyháza
Dicsérte a kertészt a kert
És az a legszebb gyászkiéret
Melynek ruháján annyi folt
Szegények könnyje! mely dicséret
Virágot neki! Szíve volt.»

Igaz! az egész ember egy sz v volt; Szívjóság és szerelelt!

S az Isteni gondviselés kikutathatatlan rendeléséből mégis el kellett őt veszítenünk! Itt hagyott bennünket vigasztalanul, itt hagyta virágzó egyházát vezetés nélkül, árván az ő szegényeit, pártfogó nélkül az ő gyámolt, igazgatót s védőit — s most már talán azért könyörög az Egek Uránál, hogy megnyuglassa vigasztalja meg az ő szeretett hiveit, hogy mint halhatatlan lelke az ő porlandó teste is találjon és térhesen nyugalomra.

Azért tehát gyászoló közönség és tí ezer és ezer hivei szeretett gyermekei a megboldogultnak vegyünk bucsut attól, aki úgy szeretett bocsássuk el örök útjára azt akit úgy szeretünk! helyezük el örök nyugalomra az Isten háza alá azon házba, mely neki tulajdonképeni lakása volt, melyben mindig láthattuk őt — hallottunk az ő ajkáról az Isten igéit — s jó tanácsait — a hol jóságos szemei annyiszor pihentek rajtunk — ahol ő Isten dicsőségére folyton és folyton munkálkodott és a hol ő maga is meg pihenni akart! — Hullassuk könnye-

— A holnap reggeli állattani órán minden bizonnal itt lesz. Ki ki hozza magával bogárgyűjteményét, mert a kit ki fog szőlítani, aoból fog felelni . . .

— Cseperpöl feterpe estünk — jegyezte meg Csótán.

— De mégis csak jobb lesz, mintha a földrajzi órára jött volna el. — hálálkodott Bükktá.

— Jobb ám — adta a szót tovább Dinnye — mert már a szép bogárgyűjtemény is fél jeles.

— Nekem pedig van olyan, hogy nál — kiáltam ragyogó arcczal.

Az ám! Lőrincznek — mert ez volt iskolai nevem — többet ér gyűjteménye, mint a miénk együttvéve bólingattak többen.

— Ki jön négy óra után bogarászni? — kérdezte Dinnye.

— Én is! Én is! hangzott a teremben.

— Te nem jössz, Lőrincz?

— Dehogyan is nem megyek!

És négy óra után egy tisztességes kompániával elindultam bogarászni.

Csótánék háza előtt haladtunk el. S mivel nem voltunk elkészülve a bogárvadászatra s otthon maradt fegyverünk: a spirituszos üveg, Csótán látott el bennünket üres gyűjtéskatalyákkal.

A tetthelyre értünk. És hogy ne zavarjuk egymást a vadászat-

ban, szétszéledtünk a szélrózsák minden irányában.

Én a Körözs partját választottam!

A part mentén húzódo fűzfákon s a part közelében nem egyszer remek bogárpéldányokat fogdostam össze.

Nem is kellett sokáig kutatom.

Argus szemeim észrevettek a fűben egy hatalmas potrohájú »Nünüké«-t. Majd egy aranyos »Futoncz«-ra bukkantam.

Azután nagyon sokáig kutattam minden eredmény nélkül.

Már fel is adtam minden reményt, most lassacska alkonyodni kezdett.

De egyszerre csak, amint közvetlenül a park szélén haladva egyik fára pillanték, hangos »hah!« kiáltásra nyilott ajkam.

Egy katiczabogár szállt egy erősen a vízbe nyuló ágra!

Igen, egy katiczabogár! De milyen remek példány! A katiczabogarak között valóságos óriás! Ő lehetett akkoriban a katiczabogarak királya, akarom mondani a császára!

Egy pillanatig csodálattal szemléltem a kicsinyiségében hatalmas állatot, de már a másik percben lázas gyorsasággal igyekeztem hatalmas keríteni, mert szárnyát bontogatva tova szállni készült.

Mélyen behajoltam a vízbe, s nagy erőfe-

szítéssel el is kaptam egy csomó levéllel együtt; de ugyanebben a pillanatban egyensúlyt veszítve belefordultam a Körösbe.

Majdnem eszemet vesztettem az ijedségségtől, mert úszni nem tudván biztosra vettem a vízbeülést. De mivel a víz szerencsémre, csak nyakig ért, nagy ügyel-bajjal kieviczkeltem a partra.

Ekkor ért a parthoz Csótán, hazaindulásunkat tudtomra adandó, de amint meglátott fejem búbjától a sarkamig csúrom vizesen, majd hanyat vágódott rémületében. Majd egy nagyot nyelve elkezdett torkaszakadtából kiabálni:

— Tyertek csak, tyertek! Lőrincz pelesett a fiszpe!

Rémítőn néztem ki.

Vadonat új ruhám csúrom víz, csupa sár. Sárgaczipóm valósággal paczállá veresedett, s egy-egy lépésnél huyborékkolt szárán a víz. Piros nyakkendőm felengedett, s szörnyüségesen megfesté mellemen a patyolat fehér inget. Gallérom nem kevesebb mint száz ránczba gyűrődött össze nyakamon. De én mindezek daczára ott szorongattam kezemben e szörnyü bajnak okozóját a katiczabogarat.

Barátaim közül egyesek hangos hahotába törtek, mások becsületesen lesajnáltak.

— Keües baráthom! tutot, hoty csupa fiz faty!

Értesítés

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására, hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **katonai és polgári szabó-üzletet** nyitottam, hol is legkitünőbb bel- és külföldi szövetek dus választékát bocsájtom a n é közönség rendelkezésére pontos kiszolgálás, valamint szolid árak mellett.

Tisztelettel

Grünfelder János,

katonai és polgári szabó

Nagyvárad, Szent János-utca 2.

inket könnyítsünk fájdalmunkon — hogy könnyeink mint a harmat — a szeretett melegített hevéből szálljanak fel az örök bíró előtt állóhoz — s tegyenek mellette tanúságot, hogy a ki annyi jót — s akarva senkinek rosszat nem tett életében, akit úgy szerettek annak hibái bűnei nem lehettek, hogy akit a tisztelgetnek az elismerésnek s az igazi részvétnek ily nagy megnyilatkozása kísért sírjába: méltó arra, hogy az ő választottai közé felvéssék.

Te pedig eltávozott megdicsőült lélek tekints le ránk a magas menyből vigyázz a te atyai szemekkel ezután is árván maradt szeretteid s hivedre hallgass meg ezután is az ő kérés szavainkat s fohászaikat, terjeszd ki s tartsd felettünk ezután is áldó és oltalmazó kezeidet, gyönyörködjél s lássad, hogy bár el is távoztál s balhatatlan lelked itt is hagyott bennünket, emléked örökké élni fog közöttünk! Téged pedig a megdicsőült lélek porhüvelyét elbocsátunk örök utadra . . . Isten veléd! Nyugodjál békében!

Irinyi nagyszabású emlékbeszédének befejezése után visszavonult a közönség a templomba, azon várakozással, hogy a zápor megszűnjék. Nemsokára elcsendesett a szopora eső az ég csatornáin, megindult a gyászmenet s a könnyek zápora. Wolafka püspök koporsóját gyászkoszra helyezték, a közönség pedig óriási utvonulat képezett azon egyedüli óhajással, hogy legalább koporsóját láthassa annak, aki Debreczen minden emberének kedvence és jótevője volt. Egyházi férfutól apostoli munka embereket hódítani s szívüket megnyerni az egyház iránt való tisztelet és ragaszkodás érzelmének: e tisztelet és ragaszkodás pedig imponáns módon nyilatkozott meg a debreczeni hitközség mélyeséges gyásza alkalmával lelkipásztor halála fölött. Amerre a menet végigvonult a Szent Anna-utcán, Fő-utcán, Kossuth Lajos-utcán, Bathányi-utcán át és vissza a Szent Anna-templomig, mindenütt erős munkája volt a tüzoltóságnak a kordon megvonásában a nagy-nagy sokaságu résztvevő között s mindenütt lehetett látni a könnyező, síró nőket és férfiakat, gyermekeket, sőt gyermekmódjára zokogó öregeket is. Ez az igazi, érdek nélküli, spontán megnyilatkozása a buzgó lelki-

pásztor működése megbecsülésének hívője és nem hívője részéről s ezt a jóindulatot meg kellett s érdemes volt megbecsülni azon óhaj-tása teljesítésével, hogy a gyászmenet meghosszabbítása által mindenki alkalmat nyerjen utolsó pillantásával búcsút venni a koporsóban nyugvó apostoli lelkületű lelkipásztortól. A templomban újra ravatalra helyezték a koporsót, még egyszer könyörült a temetést végző segédpüspök az Istenben boldogult lelki üdvéért, miután az *Egyetértés-dalárda* és a *munkás dalárda* még megható gyászeneket énekeltek. Ennek elhangzása után beszélt Feiser püspök és a segédkező papsága és a rokonság a templom alatti építmény sírboltjához, hol a koporsó leengedése után beszentelte az új sírhelyet, hol az áldott lelkű Wolafka püspök a feltámadás jegyében pihenni fog.

Ez volt óhajítása, melynek hívei előtt is többször kifejezést adott, hogy ott akar pihenni közöttük, ott Szent Anna oltára alatt. Híveit fájdalommal sújtotta ez óhajításnak ily korai teljesedése, de ha a jó Isten így akarta, legyen szent az Isten akarata és ők buzgón könyörögnek felejthetetlen Wolafka méltóságos uruk lelki üdvösségéért! Nyugodjék békében, ki életében oly sokat fáradozott Istenért s a lelkek üdvéért!

A debreczeni sírbolt.

A templom alatti hatalmas bolthajtásos helyiség képezi a sírboltot, ahol számosan alusszák örök álmukat.

Itt is, ott is szétszórtan hevernek az emberi csontok, koponyák és a testrészek más csontjai, koporsódarabok, ruhafoszlányok.

Alig lép be az ember a sírboltba, balra, egyik bolthajtás között egy hatalmas mauzoleumhoz hasonló sírhely áll.

Közepén latin feliratu márványtábla, melyről megtudjuk, hogy ott *Kritsfalussy* Ferencz, Huzly prépost elődje nyugszik. A mauzoleum tetején egy emberi koponya volt.

Oldalt ettől a sírhelytől befalazva pihen *Petróczy* Ignác, Debreczen város első szenátora, ki 1820. évben hunyt el és felesége, Németi Julianna óhajára helyezték oda.

Közvetlen e mellett egy kettős sírhely befalazása látszik. A sírhely előtt a következő érdekes felirat olvasható:

»Itt nyugszik Nemes és Nemzetes *Sciff* Tuna asszonyval együtt az Emberi nemzetnek diszere volt Tekintetes, Nemes, Nemzetes Schivándi született *Zeiniuger* Anna asszonynak teste. Eredetét vette *Nagyváradon*, Májusnak XI-én MDCCLXXII. (1772). Házassági életre lépett Juniusnak XV. MDCCLXXXVIII. Sok keserves fájdalmakat és viszontagságokat Nagy és Nemes lélekkel közelebb XVI. hónapig tartott terhessé Nya-vallakat Tsudálatra méltó Alhatatossággal viselén. Elnyugodott Deczember XXX. MDCCCII. (1802.) Távollevő kedves férjének és két Arváinak tiszteletben tartott kedves Szüleinek és Tisztelő Barátainak Szent és áldott emlékezetet hagyván maga után.

Ettől a sírhelytől jobbra, az egyik külön bolthajtásban készítették el *Wolafka* nyughelyét.

Wolafka pihenő helyétől alig pár lépésre befalazott sírhelyen fekszenek *Reviczky* Julianna, kit 1803-ban temettek oda, ezzel szemben *Szerepi Kelemen* Aloizua. *Reviczky* Dienes.

Legérdekesebb a templom építőjének, gróf *Csáky* Imre kalocsai érseknek, püspöknek nyughelye. A bejáratától mintegy 50 lépésnyire balra külön helyen pihen 1732. óta a híres püspök.

A sírbolt mélyén, földbe ásott sírhelyen fekszik. Egyszerű szarkofág, tetején bronz koporsó és a szarkofágba helyezett márványtábla jelzi a sirt.

A kis márványtábláról megtudjuk, hogy a szarkofágot egyik rokona gróf *Csáky* Kálmán honvédhuszárezredes készítette 1882-ben. Az egyedüli sírhely, mely teljesen el van különítve. Nehéz óriási vasrábsos kapu zárja el a sírhelyet.

A vaskapu közepén ott látható az érsek teljesen ép vörös bibornoki kalpagja és ugyan-csak a vasrácsra függ a bibornoki selyem süveg is, mely hajdanta fehér aranyozott

Csótán ezért a szellemes megjegyzésért kapott egy magyar ötöst.

— Borzasztóan nézel ki — sopánkodott Dinnye.

— Így nem mehatsz haza — fűzték tovább a szót.

— Vetkezzél le, majd kicsavarjuk ruhádat!

Nem tehettem mást!

Mikor kicsavart ruháimat kiterítették a fűvön, a nap épen akkor bukott le a láthatáron.

Elkezdtem vaczogni egyrészt a hűvös esti szélről, leginkább azonban a félelemtől!

Körülbelül fél óráig vaczogtam így, egy helyben kuporodva, miközben körülvettek barátaim és elvaczogtam nekik körülményesen a tragédiát. Midőn felmutattam nekik darabom főszereplőjét az óriás katiczabogarat, Csótán lelkendezve megszólalt:

— Kettes paráthom! esz a katiczapokár mekéri a fiszpeesést.

Ismét kiutalványoztam neki egy ötöst.

Azután felöltözököttem. De még borzasztóbban néztem ki. Ruháim most már nemcsak vizesek és sárosok, hanem olyan gyűröttek voltak, hogy alig lehetett rájuk ismerni.

— Ugy nézek ki, mint egy madárijjesztő — dadogtam fogaim közt.

— No majd megszáradsz biztatott Bükka.

— És akkor ki lehet vasaltatni ruhádat.

— Csak attól félek, hogy apám így vizesen fogja kivasalni rajtam, de olyan alaposan, hogy belegörbül a hátam.

— Paj! Paj! Sohajtzott Csótán.

Elindultunk haza felé.

Valóságos temetési menet volt a körülvettek, mint egy halottas kocsit s mg egyesek vigasztaló szavakkal igyekezniének ellátni, addig a többiek valami bús nótát énekeltek kórusban.

Egyszerre Csótán ismét megszólalt:

— Temettyük a ruhátat, Lőrinczl!

— Látom!

— Csak aztán vigyázz, hogy nagyon be ne találja szentelni az apád! — jegyezte meg meg Czinezer.

Hangos hahota . . .

A kapunkhoz értünk.

— No gyertek be!

???

Magam maradtam!

Egy darabig nem volt bátorságom benyitni a kapun, hanem csak a kulcslyukon kándikáltam befele, kitapasztalni a körülállásokat.

Atyám az istálló felé tartott. Tejes rocska volt kezében. Mert megy fejni a teheneket. Most benyitok . . .

Kékvölve, zöldölve baktattam az udvaron végig.

Lakásunkba még nem volt világ.

Anyám a konyhában a tűz mellett foglalatokodott.

Köszöntém:

Dicsértessék a Jézus Krisz . . . a »tus«-szó már torkomra akadt, mert megpillantottam azt az ajtó sarkán függő hét águ vasalót, mely hivatta lesz ruhám ránczait kiegyengetni.

— Mindörökké amen! — viszonzá anyám, a köszöntést.

Beosontam a szobába, s letettem kis asztalomra a gyufás skatulyát, melyben a hagyományos katiczabogár hűsült vala.

No — szólt anyám, a szobába lépve — volt-e nálatok a tanfelügyelő ur?

— Nem volt! Holnap reggel fog jönni.

— Hát akkor hol maradtál ilyen későig?

— Boga . . . rászni . . . voltunk.

— Fogtál valamit?

— Igen. Egy nünükét, egy aranyos fu-

tonczot, meg . . . egy . . . egy . . . kati . . . cza . . . bo . . . ga . . . rat.

Ahogy elhaladt mellettem anyám, keze véletlenül ruhámhoz ért. Kíváncsian jegyezte meg:

— Mi lelt téged, hogy olyan nedves a ruhád?

Még mindég nem mertem bevallani az igazat. Hirtelenében azt találtam mondani:

— Igen, egy kissé megizadtam!

Anyám meggyújtotta a lámpát, s ahogy észrevett engem egy sarokba húzódva, elkialtotta magát:

— Jézus, Mária! Hogy nézel ki, te fiu!

En már javában pityeregtem.

— Te beleestél a vízbe, ugye?

— I . . . i . . . gen . . . Fuldokoltam.

— De hát hogyan?

— A . . . kartam . . . fogni . . . egy . . . kati . . . cza . . . bo . . . bo . . . garat . . . aztán . . . aztán . . . belecsúsz . . . tam . . . a . . . Körös . . . rösbe . . . Buhu . . . Buhu . . . !

— Mit fog mondani az apád?!

Apám bejött a konyhába az első rocska tejjel. Amint meghallotta zokogásomat, belépett a szobába:

— Na mi az? Nem tudtál felelni ugye, gazember és — bezártak?

— Dehogy, dehogy — tördelé kezeit anyám — beleestél a Körösbe!

Atyámnak ökölnyire tágultak szemei.

— Mi az? Beleestél a Körösbe? Hadd lássalak te gazember! Hát mi dolgod volt neked a Körösnél? . . .

Ekkor én már azt se tudtam fiu vagyok-e vagy lány.

Anyám felelt helyettem:

— Akart fogni egy katiczabogarat.

— Katiczabogarat?! — dörgött atyám.

No majd adok én neked katiczabogarat . . . Ezekkel a szavakkal lekapta az ajtórol azt

volt, de ma már csak az ép arany himzés árulja el eredetét.

Pár lépésre oldalt egy kis fülkeszerű üregbe jutunk. Valósággal be kell bujni, oly alacsony a bejárat. Szokatlan a látvány. Két koporsó áll az üregben egyszerűen letéve. Egyiknek teteje széthullva a földön hever, a koporsóban szétdulva annak a csontjai, kit valamikor odahelyeztek.

Szorosan mellette másik fakoporsó, teljesen ép, tetejét fel lehet nyitni. Egy jól kifejlett ép emberi csontvázat találunk a koporsóban, a ruha selyemtoszlányai is ott vannak.

Számos ilyen üreg van, ahol két halott fekszik egymás mellett.

Egyik folyosó melletti üregben befalazva egy fiatal asszony, »Nemes Rimay Margit, Nemes Mártonfalvy Miklós ur hitvese«, aki házasságának 9 ik évében, 25 éves korában hirtelen hunyt el, — nyugszik.

Sámtalan sírhely van még mindenféle az óriási terjedelmű sírboltban.

Részvényilatkozatok.

A megrendítő gyász eset alkalmából a káptalanhoz, továbbá az elhunyt püspök családjához, valamint a plébániahivatal címére tömördek részvényilatkozat érkezett levélileg, sürgőnyileg.

Akik akadályozva voltak a megjelenésben, legalább ezuton küldötték utolsó Istenhözszódot a messze távolból a nagy halottnak.

A táviratok sorából kiemeljük a következőket:

(Kézdivásárhely, május 22.) Hivatalos köruton lévő, temetésre nem mehetek. Imádságomban és áldozataimban azonban megemlékszem, az előttem nagyon drága lelkipásztorunkról. *Majláth* püspök.

Nemeslelkű, kiváló barátomnak halála mélyen megrendített, megboldogultnak örök nyugalmat, nagyságtoknak égi vigasztalást kérek Istentől. *Fürsák* Gyula püspök.

Mélyen érzett fájdalommal hallom a gyász-hirt, kérem közölje őszinte részvéteimet a családdal és plébániával. *Zichy* Géza gróf.

Fogadják mindnyájan váratlan és pótolhatatlan veszteség felett őszinte részvétemnek és

igaz fájdalomnak kifejezését. A megboldogultban megbízható és felejtetlen atyai barátomat vesztettem. *Mailáth* József gróf.

Nagy csapás váratlan híre mélyen megrendített a család fájdalmában őszinte részvétellel osztozom. *Hencz* Károly képviselő.

A részvényilatkozatoknak se szeri, se száma. Fölsorolni épp úgy nem lehetne őket, ahogy szinte képtelenség vol amintegy százat kitevő koszorukat.

Ki kell közülök emelnünk Debreczen városát, amely a maga hatalmas méreteivel kivált az illatos vitágerdőből. A koszorukat férfiak és fehérruhás, gyászszalagos Svetis-intézet-i növendékek vitték, kiknek festői fölvonulása rendkívül megrázkéltető képet alkotott.

Az új korszak.

A felhők oszlóban vannak. A vámtarifa kérdése a szerencsés megoldás felé közelít. A Ház folyosóján a tegnapi ülés után csoportokba verődve élénken pertraktáltak a képviselők a vámtarifátárgyalások eshetőségeit. Wekerlét is kérdeztették, aki csak az alkalmat várta annak kijelentésére, hogy rövidesen kompromisszum jó létre s két kormány között. Még pedig egészen ellenkező tartalommal, mint ahogy a sajtó híreszteli. Wekerle annyira biztosra veszi az ellentétek elsimulását, hogy a régi megállapodásától el nem tév, a hivatalos kormányprogramot, amelyben a vámtarifakérdést is érinteni fogja, a keddi ülésen terjeszti elő.

Wekerle tegnap délután 5 órakor Popovics és Sztéryni államtitkárok társaságában Bécsbe utazott, ahol ma Hohenloheval tanácskozik, majd külön kihallgatásra megy a királyhoz.

Bilinszky lovag az osztrák-magyar bank elnöke tegnap Budapesten járt s fölkereste *Wekerlét*, *Kossuthot* és *Sztéryni* államtitkárt. Látogatása azonban éppen nem a krízis előszele, mint a táma híresztelte, miután *Bilinszky* a készpénzfizetések fölvétele dolgában járt Budapesten.

Kossuth is nyilatkozott a vámtarifa kérdésében a bécsi Zeit egy munkatársa előtt, akinek a függő gazdasági ügyekre vonatkozólag kijelentette, hogy Magyarország elvállalt köte-

lezettségei alól nem akar kibujni. Ha a vámtarifa közösség önálló magyar vámtarifa formájába nyer is becikkelyezést, a magyar nemzet a történet megállapodások mellett helyt áll. Viszszautasít a nemzet minden olyan föltevést, mintha bármi tekintetben is nem viselkednék korrektül.

Az osztrák politikai körök bizonyosra veszik, hogy a koalíció nem bolygatja a közös vámtarifa területet s fönttartja 1915-ig, esetleg 1917-ig.

A vámtarifa ügye tehát mégis csak dülőre jut maholnap, a mivel azután ez a kellemetlen ügy is lekerül a napirendről.

Egy másik fontos homlokterben levő kérdése az új korszaknak a horvát báni méltóság betöltése. Kényes kérdés, amelyhez ngyancsak tapintatot kézzel kell nyulni. Ujból *Battyányi* Tivadar grófot kombinálják, aki nem győz mostanában eleget demantálni.

Legutóbb azt az ostoba ráfogást czáfolja meg, mintha *Nikolits* Vladimir horvát képviselő járt volna utána amolyan vigécszerű módon a báni méltóságnak — éppen *Battyány* számára.

Az új korszak személyi hirei közé való két új főispán kinevezése is, amelyet a hivatalos lap mai közöl *Bottlik* Lajost képviselő Krassó-Szörénymegye, *Kubik* Béla képviselőt Borsodmegye főispánjává nevezték ki. Az új emberek új elveket, új szellemet visznek magukkal.

A főrendiház mentelmi bizottsága e hó 28-án, hétfőn délelőtt ülést tart. Mindenekelőtt megalakul a bizottság, azután két mentelmi ügyben határoz. A főrendiház e hó 29-én, kedden délután 4 órakor ülésezik.

A képviselőházi tisztviselők testületileg tisztelegnek hétfőn délelőtt *Justh* Gyula házelnökkel.

Szell Kálmán külföldi utjából hazatérve megleghangu táviratban köszönte meg az alkotmánypárt elnökségét. A távirat *Darányi* nevére szólt.

A függetlenségi párt e hó 28-án délután 6 órakor értekezletet tart *Kossuth* elnökle alatt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 26.

Az elnökválasztás napján az ülés megnyitáskor alig van hatvan ember a Házban. Szappanos István, a korelnök a védelmére is kel a képviselőknek:

— Mondtam, hogy nem lehet fél tizenegy órakor megnyitni az ülést. Kora idő ez is városi embernek.

Ma ugyanis beállott már az a rend, hogy a tíz órára kitűzött ülést tíz órakor csakugyan meg is nyitották. Öreg parlamenti rókák emlékeznek ugyan, hogy a Tisza-kormány idején egyszer a szabadelvűpárt fogása, amelylyel valami javaslatot hirtelenében le akart tárgyalatni, pontban tíz órakor leült Perczel az elnöki székre. Elképzelhető így, hogy milyen nagy fába vágta az öreg Szappanos István a fejszéjét. Negyed tizenegy óra felé azonban már szép lassan telni kezdett a Ház.

A választások aztán simán folytak le s újból dokumentálták a koalíció egységét és erejét. A jó öreg Szappanos István korelnök átadta az elnöki emelvényt *Justh* Gyulának, aki föl is vonult azonban táborkarával s formás beszéddel körvonalozta működése irányát.

Részletes tudósításunk a következő:

Korelnök: Szappanos István.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle*, *Kossuth*, *Darányi* Ignác, *Andrássy*, *Apponyi*, *Zichy* Aladár, *Jekelfalussy* és *Josipovits* Géza.

Korelnök az ülést 10 órakor megnyitja.

A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelenti az osztályok tárgyalásának az eredményét, mely szerint több képviselő megbízó levele ellen

a hét águ vasalót, azután előrángatott a sarokból — pardon! — anyám szoknyája mellől és addig vasalta rajtam a ruhát, míg csak egy egy pontnyi vasalatlan helyett gondolt rajtam . . .

— Ne gazember: katiczabogár!

Fejezte be a műtétet, már mint rajtam. Mert még ezután jött a fekete leves. Szegény bogárgyűjtemény! Ott diszelgett vala a szekrény tetején. De már a másik pillanatban földhöz teremtetett és úgy izekre vasaltatott az én vasalómmal, hogy hirmondó is alig maradt belőlük.

Alig tudtam egy helyben megállni, olyan alaposan ki voltam vasalva. Hát még rovar gyűjteményem?

Olyan volt a szoba padló, mint csata után az orosz-japán csatater:

Itt egy cserebogárnak ég tudja hanyadik része, ott egy tücsök fej, emitt egy agancsárnak behorpasztott potrohája, amott egy hős czinczér-láb, stb.

Egyedül egy kicsike katiczabogarat találtam épen, csak a hátán keresztülszurt gombostű volt elgörbülve, nyilván ezt érthette az ütés.

Még itt is a katiczabogár, gondoltam magamban.

— Lásd, lásd, fiam — szólalt meg anyám — a mai napot elkerülhetted volna. De én nem tudom — folytatta 'beszédét' — mi a fizkes lenét okoskodnak azok a tanárok? Azokat kellene úgy elnadragolni . . .

Ezekkel a szavakkal már vetette is ágyamat, azután forró teát itatott meg velem és lefektetett.

Mikor apám másodszor bejött a szobába, már ágyban voltam. Ugy tettem, mintha már aludnék javában, pedig dehogyan is tudtam nyu-

godni. Tagjaim iszonyuan sajogtak. Hol jobb, hol a bal oldalomra fordultam, de bizony csak nagy sokára nyomott el az álom.

Reggel alig bírtam felöltözködni. De egy kukkot se mertem szólni. El kellett mennem az iskolába. Az uton egyre azon töprengtem, mi lesz velem? Mit fog szólni a tanfelügyelő ur? Bizonyosan megbuktatnak, ha még olyan jól felelek is.

Az iskolába érve azonnal közrefogott a tegnapi bogarászó társaság.

Elmondtam a nagy tragédiát . . .

— Bizony még a gyűjteményemből is csak egy bogár maradt épen, egy katiczabogár.

Tehát most a te gyűjteményeid?

— Egy nünüke, egy aranyos futonc, egy kis és egy óriás katiczabogár — feleltem leverten.

Nagyot nevettek rajtam.

Csakugyan eljött a tanfelügyelő ur!

És a legelső, akit kiszólitottak én voltam. Remegve vittem a kezemben a négy bogárból álló bogárgyűjteményt.

A tanfelügyelő mosolygott:

— Ez az egész?

— Ez feleltem lesütött szemekkel.

Mégegyszer megkérdezte:

— Több nincs?

— Több nincs — szepegtem.

Jött az évvége és én szépecském elhagyltam. Javító vizgára lettem utasítva. A két hónap alatt ismét hozzá kellett látnom a bogárgyűjtéshez. Hanem katiczabogarat nem kerestem többé.

A javítóvizsgán szerencsésen tuestem.

S ma már az élet iskoláját járom, de még mindég eszembe van a katiczabogár!

van kifogás, öt képviselő összeférhetetlenségi bejelentést tett.
Következnek

az osztályok jelentései.

Korelnök fölhívja a II. osztály előadóját.
(Zaj.)

Kibik Béla: Tovább!
Gál Gaszton a második, Kovács Ernő a harmadik, Várady Károly a negyedik, Okolicsányi László az ötödik, Malatinszky György a hatodik, Hrabovszky Gusztáv a hetedik, Hammersberg László a nyolcadik, Szmrecsányi György a kilencedik, Szász Zsombor pedig az első osztályba sorozott mandátumokról szóló jelentést terjeszti elő.

Korelnök: Azon képviselők, akiknek mandátumát igazolták, tagsági jogukat gyakorolhatják.

Következnek

a képviselőház tisztikarának választása.

Korelnök: Mielőtt a Ház tisztikarára nézve a választást elrendelné, felolvastatja a házszabályok idevonatkozó rendelkezéseit.

Nagy György körjegyző olvassa.

Korelnök elrendeli a szavazást.

Bethlen Adám gróf körjegyző olvassa a névsort.

Nagy György jegyző a távollevőket.

Hoffmann Ottó olvassa a távollevők névsorát.

Korelnök kihirdeti a választás eredményét, mely szerint 264 szavazat adatott be, ebből Justh Gyulára esett 254 szavazat, 10 szavazólap üres volt Ennélfogva Justhot a képviselőház elnökévé jelenti ki. Az ülést öt perczre félfigeszti. (Éljenzés.)

Fölkialtások: Éljen Szappanos!

Öt percz szünet után

korelnök elrendeli a szavazást a két al-elnökre.

Hoffmann Ottó olvassa a névsort.

Nagy György olvassa a távollevők jegyzékét.

Korelnök elrendeli a szavazat összeírását. Kihirdeti a szavazás eredményét, mely szerint összesen beadtak 267 szavazatot, ebből

Návay Lajos 248

Rakovszky István 248

szavazatot kapott, a többi szavazólap üres volt. Ennek folytán Návayt és Rakovszkyt a képviselőház megválasztott alelnökeinek jelenti ki. (Harsány éljenzés.)

Elrendeli a szavazást a jegyzőkre és a háznapgyra.

Rudnyánszky Sándor körjegyző olvassa a névsort.

A jegyző és házelnök választásának eredménye a következő:

Háznagy: Tóth János.

Jegyző: Benedek János, Egri Béla, Darányi Ferencz, Hammersberg László, Thorotzkay Miklós báró és Várady Károly.

Ezután Szappanos korelnök megköszönte a Ház bizalmát és konstata, hogy ezzel a korelnök és körjegyzők megbízása véget ért Isten áldását kérte Justh elnökre s azt kívánta a nemzetnek, hogy szabad és független legyen. (Zajos taps.) Ezután bevonult az ujonnan megválasztott tisztikar, élén diszmagyarban Justh, akit éljenzéssel üdvözöltek.

Justh állva mondotta megnyitóját, megköszönte a Ház bizalmát, melyet meg nem érdemelt s melynek nagyságát fokozza, hogy már másodízben tüntette ki vele a Ház, ilyen korszakalkotó időben. Talán elismerésnek is tekintheti, új elnöki működésére vonatkozólag utmutatóul tekinti a jövőre.

Az elnök székfoglaló beszéde után megállapították a legközelebbi ülés napirendjét s egyben elfogadták az ülés elvégző rendjét délelőtt 10 órától délután 2 óráig. A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Az új Ház.

II.

Ma egy hete az új képviselőház pártjai közül bemutattuk mindenekelőtt a néppárti képviselők listáját, mint akikhez lapunk álláspontja legközelebb esik. Nyomdahiba következtében kimaradt a névsorból éppen a legelső képviselő: Adamovich István Tovariso (uj) Fölsoroltuk továbbá a Háznak számban legerősebb pártját, a függetlenségi pártot tagjaiban névszerint. Ezen a listán gyarapodást képez: Nagy Dezső Budapest VIII. (uj), valamint Dobrovits Mihály Letenye (uj) is szaporítja a függetlenségi képviselők számát.

A többi képviselőt névszerint, pártcsoportonként mai névsorunk tünteti föl.

Alkotmánypártiak

Ajtay Aladár Hátszeg (uj). Andrassy Géza gróf Rosnyó. Andrassy Gyula gróf Kassa, Olaszliszka, Töketerebes. Andrassy Sándor gróf Homonna.

Baross Jusztin Trencsén (uj). Battich Ödön Szliács (uj). Batthyány Lajos gróf Bodajk. Bernáth István Rimaszombat (uj). Bolgár Ferencz Kismarton. Buday Barna Szászsebes (uj). Burdia Szilárd Karánsebes (uj).

Csepreghy István Végvár. Czibula Bertalan Nagymihály (uj). Csobor László Korpona (uj).

Darányi Ignác Tapolca. Dániel László Szamosujvár. Dessewffy Aurél Girált.

Emödy József Szenicz (uj). Erdödy Gyula gróf Felsőőr. Esterházy Béla gróf Galántha (uj).

Fodor Kálmán Galgóc.

Hadik János gróf Szin. Hadik Sándor gróf Apatin (uj). Heinrich Antal Temesrékás (uj).

Horváth Artur báró Balavásár (uj).

Issekutz Győző Erzsébetváros.

Jekkefalussy Lajos Zólyom (uj). Jungentfeld Károly Ólubló (uj). Kapdebő Gergely Lippa (uj). Karátsonyi Jenő gróf Zichyfalva.

László Mihály Gyulafehérvár (uj). Markbreit Gyula Vizakna. Markhot Aladár Vágújhely (uj). Mihálovits Endre Óbecse. Mihályi Péter Sugatag.

Nagy Ferencz Felsővíssó. Nákó Sándor gróf Nagyszentmihály (uj). Návay Lajos Battonya. Nehrebeczky György Nagyberzna (uj).

Pallavacini György örgróf Selmeczbánya (uj). Pescha Miklós Fehértemplom (uj). Péchy Zsigmond Héthárs (uj). Philipp János Uj-Arad (uj). Popovics Sándor Pozsony II. kertület (uj).

Raisz Aladár Szepesszombat. Révay Simon báró Stubnya. Rudnyánszky György Verbó. Rudnyánszky Sándor báró Czek (uj).

Semsey László Nagyida. Stojanovics Iván báró Moravicza. Szemere Miklós Kőbölkut. Szereday Aladár Teke (uj). Széll Kálmán Szent-Gotthárd. Szilassy Zoltán Versecz. Szinnyey-Merse Félix Kisszeben (uj). Szivák Imre Orczifalva. Szotagh Andor Ilosva. Száray Sándor gróf Szobráncz. Szerényi József Brassó II. (uj).

Teleki Géza gróf Magyarlapos. Teleki Pál gróf Nagysomkut (uj). Teszeiszky József Nagybittse (uj). Thorotzka Miklós gróf Déva (uj).

Uhlig Leó Bártfa (uj). Üchtritz Amadé gróf Abrudbánya (uj).

Vécsey László báró Aranyosmedgyes (uj). Wekerle Sándor Temesvár. ifj. Wekerle Sándor Breznóbánya (uj).

Zanella Richárd Fiume, Zichy Béla Rezső gróf Szepsi (uj). Zichy János gróf Szabadbáránd. Zsedényi Ede Gölnczbánya (uj).

Ujpárt.

Bánffy Dezső báró Szeged II.

Pártonkivülek.

Ciocan János Naszód. Ertl János Hódság. Gratz Gusztáv Ujegyháza (uj). Ivánka Oszkár

Ipolyság. Mikszáth Kálmán Fogaras. Nyegre László Ökörmező. Sándor Pál Budapest V. Sierbau Miklós Alsóárpás. Tallián Béla Török-Kanizsa.

Demokrata.

Bródy Ernő Nagy-Szöllös. Leitner Adolf Miskolcz I. Vázsonyi Vilmos Budapest VI.

Nemzetiségek.

Bella Metód Liptószentmiklós tót (uj). Blacho János Morvaszentjános (tót). Brediceanu Korjolán Németbogsán és Oravicza román (uj). Brückner Vilmos Nagyszeben I. száz.

Coppony Trangott Brassó I. száz. Coppony Vilmos Szászhermány száz (uj).

Demján Vazul Körösbánya román (uj). Goldis László Radna román (uj). Greskovits Vilmos Kereszténység száz (uj).

Hodza Milán Kölpény (szerb). Jehlicska Ferencz Bazin tót (uj). Juriga Nándor Stomfa tót (uj).

Kualesz Godofréd Besztercze száz. Kolár Márton Nagyszombat tót (uj).

Lindner Gusztáv Nagyszeben II. száz. Maniu Gyula Alvincz román (uj). Manojlovics János Ozora szerb (uj). Marisics Jása Törökbecse szerb (uj).

Melczér Vilmos Szegevár száz. Mihályi Tivadar Nagyilonda román (uj). Musiczky Demeter Titel szerb (uj).

Novain Aurél Szászabánya román. Oberth Károly Medgyes száz. Oncu Miklós Józshely román (uj).

Petrovics István Nagyzorlencz román (uj). Pilder Ferencz Köhalom száz. Polit Mihály Nagyikinda szerb (uj). Pop-Csicsó István Világos román. Popovicu György Lugos román (uj).

Rozvány István Dobra román (uj). Schmidt Károly Vieombák száz (uj).

Schusztér Károly Szentánota száz. Suciu János Borosjenő román (uj). Szicsák Ferencz Bobró tót.

Trauserfas Emil Nagydisznód száz. Vajda Vojvod Sándor Magyarigen román (uj). Vlád Aurél Szászváros román.

Parasztpárti

Achim András Békéscsaba.

Ujjászervezett szocialistapárt.

Mezőfi Vilmos Szegvár

UJDONSÁGOK.

Nagyvárad—Püspökfürdő—Féliczfürdő.

		Személyvonat				
Nagyvárad állomás	ind.	8.03	10.05	2.26	4.44	8.44
Várad-Velenceze	"	8.12	10.15	2.38	4.55	8.55
Rontó	"	8.28	10.29	2.52	5.09	9.08
Püspökfürdő	"	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Féliczfürdő	érk.	8.50	10.52	3.14	5.31	9.30

Féliczfürdő—Püspökfürdő—Nagyvárad.

		Személyvonat				
Püspökfürdő	ind.	8.38	10.40	3.02	5.19	9.18
Féliczfürdő	"	8.55	10.57	3.19	5.34	9.34
Rontó	"	9.02	11.04	3.26	5.51	9.41
Várad-Velenceze	"	9.15	11.17	3.39	5.54	9.55
Nagyvárad állomás	érk.	9.25	11.27	3.49	6.04	10.55

Az indulási és érkezési adatok középeurópai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perczig terjedő idő feketé számokkal van jelölve.

TÁJÉKOZTATÓ.

Jun. 3. A nőegylet pünkösdi ünnepélye.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy úgy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket, mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Villamosvasut a fürdőkbe.** Hankovits Ferencz gyógyszerész és Komzsik Alajos a Félix-fürdő bérlője, mint már irtuk, engedélyt kértek a kereskedelmi minisztertől, hogy Nagyváradról a közeli fürdőkbe helyiérdekű villamosvasutat építsenek. A miniszter a kérvényt jelentéstétel céljából már korábban elküldötte Nagyvárad városához. A tanács meg is kérdezte a nagyvárad villamos vasut igazgatóságát, hogy tekintettel arra, miszerint ő is foglalkozott a villamosvasutnak a fürdőkbe lendő kiépítésével, nem emel-e kifogást a Hankovits és társa által kért engedély megadására. A nagyvárad villamos vasut már hónapokkal ezelőtt megadta a választ s kijelentette, hogy nincs semmi észrevétele az engedély kiadása ellen. Ennek dacára még mindig valamelyik fiókban hevernek az ügyhöz tartozó akták. A kereskedelmi miniszter tegnap megsürgette a várost, hogy az előmunkálati engedély tárgyában kért jelentést mielőbb terjessze fel. A közönség érdeke kívánja, hogy a fürdővel mielőbb összeköttetést nyerjen a város. Ezt a tanácsnak is kötelessége volna előmozdítani.

* **A Városliget rendezése.** A Bihar megyei Gazdasági Egyesület ez év szeptember havában a Városliget területén nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez. A Városliget mai elhagyott állapotában azonban éppen nem alkalmas a kiállításra. — Rimler Károly polgármester Altnöder városi főmérnök és Kemény Ignác rendőrbiztos kíséretében megtekintette a Városligetet s éppen nem találta épületesnek az ottani állapotokat. Intézkedett, hogy a liget négy felügyelőt alkalmazzanak s utasította a mérnöki hivatalt, miszerint az ott levő szemétdombokat takarítsa el s az egész ligetet tisztehető állapotba helyezze. A tó vizének felhígítására céljából intézkednek, hogy a körösből megfelelő csatornán át friss víz kerüljön, amelyet az alsó végén a ligetnek vissza, bocsátanak a Körözsbe. Így állandóan tiszta, illetve friss vízzel lenne ellátva a tó. A város végre csak nem térhet ki a Városliget rendezése elől s nagyon elérkezett az ideje, hogy hozzá fogjanak a rendezési munkálatokhoz.

* **A nyári szinkör terve.** Az elmúlt tél végén felmerült az eszme, hogy Nagyváradon egy nyári szinkört építsenek, ahol a meleg időben tartatnának előadások. E tárgyban gróf Festetics Andor orsz. színészeti felügyelő is itt járt és tárgyalta a polgármesterrel a város hozzájárulása ügyében. Az állam kölcsönadná a költséget, hosszabb visszafizetésre. A város polgármestere azonban hivatkozott arra, hogy Nagyvárad városa óriási áldozatot hozott a téli színház felépítésével s így több áldozatot kívánni sem lehet tőle. Most újból felelevenedett a nyári szinkör eszméje. Somogyi Károly szinkörigazgató tegnap bemutatta a szinkör tervét, amely igen tetszetős. Az építési költség 60,000 korona lenne. A szinkört a Hadapródiskola és és Dianna fürdő között levő parkban építtessék. Azt célozzák a nyári színház felépítésével, hogy a nagyvárad szinkörülát állandósítsák. Rövid szünettel a nyár folyamán is tartatnának színelőadásokat.

* **A Stark Gyula alap elintézése.** A Stark Gyula igazgató-főtanító 40 éves tanítói jubileumát rendező végrehajtó-bizottság a napokban Pekanovits Imre elnökletében tartott értekezletén terjesztette elő Mezey Mihály a gyűjtés eredményét, azután megállapította a bizottság az alapító levél főbb pontjait. Ehhez képest az elnökség e hó 24-én betérjesztte az egyházmegyei hatósághoz az alapítvány összeget, annak elszámolását s az alapítólevelet, három példányban kiállítva. Szintén írásbeli

értesítést küldött s a folyó évi kiosztásra 80 koronát mellékelte Stark Gyula igazgató-főtanítóhoz is s felhívta, hogy a további részletekre nézve keresse meg az egyházmegyei hatóságot. A tőke 1600 korona, melynek kamatai a főkáptalannak ilyenmü alapítványokkal szemben gyakorolt nemes intenciója szerint mindig 5 százalék, így 80 korona, ezen összeget a nagyvárad-olaszi-i róm. kath. elemi fuiskola mindenkor negyedik vagy ennek megszűnése esetén ezen tanoda legfelsőbb osztályu egy vagy két, viseletben és tanulásban legkiválóbb növendéke kapja. Az adományozás joga Stark Gyulát illeti, míg él, utána pedig ezen iskola tanítótestületét. — Most pedig mindazon kegyesszivü adományoknak, kik ezen alapítványt szives adományaikkal létesítették, vagy abban közreműködtek s ez által nem csak egy derék tanító nevét öröközték meg, hanem évenként két arra érdemes tanulókat biztosították, hogy tanulmányaikat a bözéppiskolában folytathassák a nagyvárad-olaszi-i róm. kath. tanítótestület elmulasztathatlan kötelesség gyanánt legmélyebb hálaíját s a legnagyobb köszönetét nyilvánítja.

* **A közutak gondozása.** Nagyvárad városban nagy kiterjedésénél fogva az utak gondozására és tisztántartására nincs elég munkaerő. Ez okból már a folyó évi költségvetés összeállításánál tervbe vették a személyzet szaporítását. A tanács most előterjesztést tesz a város törvényhatóságához, amelyben kéri, hogy még egy utmesteri és 6 utkaparó állást rendeztesítsen. Ha a javaslatot elfogadja a közgyűlés, két utmester és tíz utkaparó lesz a város szolgálatában.

* **Névváltoztatás.** Kremlitz István nagyvárad lakos, zenetanár vezetéknevét »Kürti«-re változtatta.

* **Kiss Ernő szobra.** Nagybecskereken ma leplezik le Kiss Ernő vértanu szobrát, melynél a függetlenségi párt is lerója a kegyeletét. Hatalmas babérkoszorút helyeznek a szoborra. A képviselők Justh Gyula vezetésével szombaton délután 5 órakor indultak az újságírókkal együtt. A kormány képviselőiben Günther Antal államtitkár jelenik meg az ünnepélyen. Koszorút is helyez a szoborra. Képviselőház nevében Justh Gyula, a függetlenségi párt nevében Hentaller Lajos helyeznek koszorút a szoborra. A képviselők 27-én délután 2 órakor fognak visszatérni Budapestre. — Nagyvárad város közönsége szintén küldöttséggel lesz képviselve a hazafias ünnepen s remek koszorút helyeztet a szoborra. A város képviselőiben Bordé Ferencz főjegyző, Szokoly Tamás és dr. Altmann Jakab törvényhatósági bizottsági tagok tegnap reggel utaztak el Nagybecskerekre.

* **Öngyilkosság a szigorlóteremben.** Haury József, aki a kolozsvári Ferencz József tudományegyetem jogi fakultásán negyedszer bukott el a rigorózumon, elkeseredésében Naesatol Akos vizsgáztató tanár szemeláttára, a szigorlati asztal mellett, amelynél felelt halántékán lőtte magát s nyomban kiszenvedett. A tanár futva menekült a szigorlati teremből. Az utcán tüntettek ellene, úgy, hogy szinte futva kellett menekülni. Az öngyilkos Haury József kassai államvasuti főellenőr fia. Szomorú kép a modern pedagógia történetéből.

* **A villamos vasut új helyisége.** A nagyvárad városi vasut igazgatósága ezuton is értesíti a n. é. közönséget, hogy a Nagyvárad városi vasut (közuti vasut) igazgatósági irodáját és állomási pénztárát, a Zöldfa-utcai Zsigaházban birt helyiségéből, f. hó 26-án a városi villamosmü melletti telepén épült igazgatósági helyiségebe helyezte át. A június hó 1-től érvényes bérletjegyek kiadását mai napon megkezdtek az alábbi árak mellett: évi bérletjegy: 50 kor. havi 10. Havi bérletjegy magántisztviselőknak 8 köztisztviselőknak és katonáknak 6. tanulóknak 5.

* **Eljegyzés.** Jakobovits Miksa eljegyezte Weisz Mariska kisasszonyt.

* **Névmagyarosítás.** Kohn Mór Nagyvárad illetőségű pancsovai lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Kertész-re változtatta.

* **Megállott a villamos.** A villamos vasuton tegnap egy is kamalítás történt. Egyszerre az összes üzembe levő villamos kocsik a nyílt pályán megálltak. Fár perczik megszakadt a közlekedés. A kocsivezetők hiába próbálták az indítást, a kocsi nem mozdult, nem volt a vezetékben áram. A dolognak az a magyarázata, hogy pár nappal ezelőtt a villamos vasut emberei úgy készítettek el egy vezeték, hogy az veszélyeztette nemcsak a villamos világitást, hanem az egész villamos telep üzemét is. Mivel a felszólítás dacára sem alakította át a villamos vasut a veszélyes vezeték, nem lehetett késlekedni, hanem el kellett metszeni azt. Így pár percze megszakadt a vasut vezetékében az áram, míg más vezetéken látták el a vasut hálózatát a megfelelő árammal.

* **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatási szüksége. Ez a viz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékkal a gyomorba minden esetben igensok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatni olyan vizet használjassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékkal bevett baktériumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a viz a gyomrot ne rontsa. Az van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes. Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz, a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztást okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is öszszel és tavasszal kiváltképen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai ÁGNES-forrás a gyermeket és felnőtöt biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES víz méztartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES-forrás különösen olcsón kapható.

x Kellemes nézni, azt a nagy vevőkört, mit állandóan lehet látni Háasz Manó Zöldfa-utcai üzletében. ezt méltán meg is érdemli, mert sehol olyan olcsó árban nem lesz árulva mint ottan.

x **A kőbányai Első Magyar Résvény-Serfözde** dupla góliat maláta gyógyosr név alatt aranykeresztes czimkével ellátott különleges üvegekben gyógyosrt hoz forgalomba. Az erre vonatkozó hirdetésre felhívjuk olvasóink szives gyelmét.

EGYESÜLETEK.

Kereskedők gyűlése. A keresztény kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete ma 1906. május 27-én vasárnap délután 3 órakor, a Nagyvárad Katholikus Legényegylet helyiségében (Teleky-utca 13. szám) közgyűlést tart.

TANÜGY.

Évzáróvizsgálat. A nagyvárad kir. katolikus tanítóképzőben az 1905—906 tanévre a záróvizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg:

1906. június 15-én írásbeli, június 16-án szóbeli magánvizsgálat.

1906. június 18-án az I. évfolyam.

1906. június 19-én a II. évfolyam.

1906. június 20-án a III. évfolyam osztályvizsgálata.

1906. június 20-án d. u. mindhárom évfolyam együttes tornavizsgálata.

1906. június 29-én »Te Deum.«

Nagyvárad, 1906. május 23.

Az igazgatóság.

Évvégi vizsgálatok a helybeli áll. főreáliskolában. Jun. 12-én d. u. 3 ó. gör. kel. 13-án d. e. 8 ó. róm. kath. és d. u. 3 ó. ref. hittanok, 14-én d. u. 3 ó. I. II. és III. oszt. izr. orth. hitt. és ágost. hittanok, d. u. 3 ó. 15-én d. u. 3 ó. I. és II. oszt. izr. orth. hitt. jun. 20-án d. e. 8 ó. IB. o. földrajz természetrajz, mértan III. o. magyar, történet IV. o. magyar, francia. VI. o. magyar, német, francia. 16-án d. e. 8 ó. IA. o. földrajz, természetrajz, mértan II. o. magyar, német, földrajz V. o. történet, számtan VII. o. magyar, német, francia. 17-én d. e. 8 ó. IV. VII. izr. hal. 9 ó. III. VII. orth. hitt. 18-án d. e. 8 ó. III. fizika, számtan, mértan IV. o. német, történet VI. o. természetrajz, vegytan, mértan. 20-án d. e. 8 ó. IB. o. magyar, német, számtan, IV. o. számtan, fizika, mértan. 21-én d. e. 8 ó. II. o. számtan, természetrajz, mértan III. o. német, francia, földrajz, VII. o. fizika, számtan. 22-én d. e. 8 ó. V. o. vegytan, természetrajz, VI. o. történet, számtan, 25-én d. u. 6 ó. tornaünnepély 29-én évzáró ünnepély. A tisztelt szülőket és a tanügy barátait szívesen látjuk az összes vizsgálatokon.

Az igazgatóság.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: délután Gül-baba. Este: Lebonard apó. Ujházy Ede vendéjátéka.

Hétfő: X. asszony.

Kedd: Koldusgróf.

Szerda: Nap hőse.

Csütörtök: Leányka.

Péntek: Leányka.

Sombat: Leányka.

Crampton mester. Ujházi mester most már zsufolt ház előtt játszotta el válogatott darabjainak legkitűnőbb szerepét Crampton mestert. Ebbe a szerepben bele önti egész lelkét. A fokozatosan zűllő festő professzor megelevinitése mestert kíván s a mi nagy nagy mesterünk talán az egyedüli, aki e szerepet a maga tökéletességében tudja megjátszani. És a briliánsan kidolgozott alakítást igyekezett a mi közönségünk meghálálni. Nyílt színen és felvonás közökben frenetikus tapsokban fejezte ki hódolatát és elismerését.

A szereplők közül első sorban a sugót kell kiemelnünk. Néhány nap óta ő dolgozik a legtöbb ambícióval dicséretére a többi szereplőknek. A színészeink közül E. Kovács Mariska, Tóth Elek, Nagy Sándor és Fehér Gyula buzgólkodtak a siker létrehozásában változatos eredménnyel. —dy.

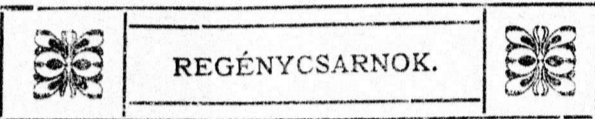
MULATSÁG.

Tanítók estéje. A tanítók köre folyó hó 30-án szerdán délután 5 órakor a Zenekedvelők Egyesületének zenetermében (a közs. polg. fiu iskola II. emelet 31 ajtó) e tanévben

utolsó háziestélyét tartja, a következő műsorral:

1. Felolvasás. Tartja Rechtené B. Zsófia.
2. Szavaltat. Előadja Jakobovics Ilonka.
4. Tenorszólo. Énekli Szabó Imre, zongorán kíséri Resh Mihály.
4. Monológ. Előadja Nagy Dezső.
5. Gordonka szólo. Játssza Kürti István, harmoniumon kíséri Huszár László.

Nem szükséges kommentárral kíséni a műsort, nem szükséges reklámot csinálnunk a tanítók körének, mert akik azt eddig látogatták meggyőződésükben nem szorultunk presszióra. Most csupán magunk észrevételét közöljük, hogy az estély iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a zeneterem alighanem szűknek fog bizonyulni.

Gyorgyejev Foma.

Irtá: Gorkij Maxim 76.

— Nyugtalan életet kell folytatni s úgy kell kerülni még a gondolatát is annak, hogy meg van elégedve az ember önmagával, mint a betegséget.

Foma üresnek tartotta e szavakat. Egyetlen érzést sem támasztottak lelkében s egyetlen gondolat sem támadt tőlük agyában.

— Az ember mindig olyan dologba legyen szerelmes, amit nem tud elérni. Az ember azért nő meg mert a magasba kíváncsodik.

Most, hogy Jesov már nem önmagáról beszélt, csöndesebb hangon mondta el véleményét. Hangja biztos és erős volt, arca szigorú kifejezést öltött. A szoba közepén állott, kezét fölemelte s úgy beszélt, mintha olvasta volna. — Az emberek aljasak, mert mind arra törekszik, hogy jóllakják. A jóllakott ember állat, mert a jóllakottság a test megelegettsége. A szellem megelegettsége is állattá aljasítja az embert.

Összerándult, mintha összes izmai és idegei kitágultak volna, aztán izgatottan kezdett járni a szobában.

— Az ember aki önmagával meg van elégedve, nem más, mint megkeményedett daganat a társadalom mellén. Igazságokkal tömi meg magát, de ezek az igazságok egy fabatkát sem érnek. Csupa bölcsesség rongy az s hasonló ahhoz a kamrához, melybe a fukar háziasszony mindentéle lim-lomot halmoz föl, melyre nincs szüksége. Ha az ilyen embereket kinyitjuk, ha kinyitjuk azt az ajtót, melyen át a lelkébe lehet jutni, egyszerre megcsapja az ember orrát a döszag s az a levegő mely innen kiárad — döhos. Az ilyen szerencsétlen emberek jellemzője emkernek tartják magukat, ők a meggyőződés és az elvek emberei... s senki sem akarja meglátni, hogy meggyőződésük csak rongy, melylyel lelkük pusztaságát takarják.

Az ilyen emberek alacsony homlokán a mindenki által látható fölírás van: Nyugalom és biztosság! De ez a fölírás hamis. Dörgöld csak le ezt a homlokot s meglátod az igazi czégéert melyen tompaelműjűséget s szűkkeblűséget hirdetnek.

Foma látta, hogy mint rohan Jesov föl-alá a szobában s szomorun gondolta:

— Kit szid? Ezt nem értem. Bizonyosan nagyon megbántották, látszik rajta.

— Hány ilyen embert láttam én már életemben — kiáltotta Jesov haragosan — Hogy megszaporodnak az élet eme apró ládikái, az ember halotti ingekre való vásznat, kátrányt árpacukrot, és boraxot talál bennük, amivel a svábbogarat pusztítják — de semmi friss, meleg egészséges nincs bennük. Beteg lélekkel, a magány által megviselt testel közeledik feléjük s tele van reménységgel, hogy valami életrevaló dolgot talál bennük. És csak kérd-

zésre való anyagot adnak — olyan gondolatokat, melyeken már annyit rágódtunk, hogy a sok rágcálástól egészen megsavanyodtak. És ezek a száraz, kemény gondolatok olyan szégyenesek hogy egy egész csomó hangos és üres szóra van szükségük, hogy kitudják fejezni. Ha az ilyen ember beszél, mindig azt gondolom, hogy valami jóllakott, gutaütött lóval van dolgom, amelyre csöngettyűket akasztottak s így viszi ki a szemetet a városból. S a mellett ezek a szerencsétlenek olyan nagyon meg vannak elégedve sorsukkal.

— Tehát felesleges emberek, — mondta Foma.

Jesov szembe állt Fomával s miközben ajakán maró mosolygás jelent meg, így szólt:

— Nem! Nem feleslegesek! Azért van rájuk szükség, hogy például szolgáljanak s megmutassák az embereknek, hogy milyenek ne legyenek. Tulajdonképpen az anatómiai muzeumokban kellene őket elhelyezni, oda, ahol különféle abnormitások vannak fölhalmozva. Az életben semmi sem felesleges, kedvesem... még én rám is szükség van! Csak azok az emberek feleslegesek, akiknek lelkében szolgálirettég van az élettől s akik mellükben halott sziv helyett az utálatos önimádás rettenetes kelevényét hordják. De még ezekre is szükség van. Szükségesek, hogy legyen olyan is, akit gyűlölhettek.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középsiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kigazdák számára.

Irtá: RÁTKAY JÓZSEF.

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

KÖZGAZDASÁG.

Déli jég és viszontbiztosító társaság Triestben. A folyó hó 15-én Triestben megtartott közgyűlésen előterjesztett üzleti jelentésből kitűnik, hogy a jégbiztosítási üzlet az 1905. évben jelentékeny veszteséggel zárult, míg a tűzvizontbiztosítási ágazatban kielégítő eredmény mutatkozik.

A jégbiztosítási ágazatban 4.339,588. korona volt a díjbevétel, szemben az előző évi 4.103,525 koronával; a kárfizetések 4.725.662 — koronát emésztettek fel, míg az 1904. évben e címen kifizetett összegek 2.911,386 — koronára rugtak.

Tűzvizontbiztosítási díjakból 2.136,111 — korona folyt be az előző évi 2.121,481 — koronával szemben, míg a károk az 1904. évben fizetett 1.417,984 — koronával szemben 1.388,847 koronát igényeltek. A tüzdíj tartalék minden tehetről mentesen a díjbevétel 50%-át teszi és 1.068,052 — koronára rug.

A jégbiztosítási üzletben szenvedett vesz-

teség; a tüzviszontbiztosításnál elért nyereség és az elhelyezett társasági alapok jövedelme folytán 173.877— koronára csökkent, mely hiány az 1.660.000 korona értéket képviselő jég-külön tartalékból történt elvétel után nyert fedezetet. Az 1905. évre szóló szelvény 16— koronával váltatik be. A társaság biztosítéki alapjai 1905. eeczember 31-én 6.478.799— korona értéket képviselnek és pedig: Teljesen befizetett részvénytőke 3.000.000 — tőke-tartalék 416.887.— korona, jég — külön tartalék 242.140.— korona, jégdíj-tartalék 395.590 — korona, tüzdíj-tartalék 1.068.059.— korona.

Értéktőzsde.

Budapest, május 26.

Osztrák hitelrészvény	678—
Magyar hitelrészvény	796—
Leszámitoló bank	506—
Rimamurányi	525—
Osztrák-m. államvasuti részvény	670—
Közúti vasut	594—
Városi villamos vasut	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 május 26-án.

Magyar aranyjárdék 4%	114.25
Magyar koronajárdék 4%	9555.
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	35.80
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.50
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény 9%	98.—
Magyar gyermekny sorsjegy-kölesön	2.12
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	157.50
Osztrák járadék papírban	99.50
Osztrák járadék ezüstben	100.50
Osztrák korona járadék	117.75
Osztrák járadék aranyban	99.90
1860. oszt. államsorsjegyek	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	16.80
Magyar hitelbank részvény	815.50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	673.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	674.50
Német birodalmi márka	19.10
London vista	117.20
Páris vista	240.42
20 márkás arany	95.37
20 frankos frankos (Napoleondor)	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvenessé teszi az iszákosnak a szesz italát. **A COZA** oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és beestelenségtől mentett meg, kik késsőbb józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temédek fiatalabert a jó utra és szerencséséhez segítette és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világbirü **Cozapor** tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A **Cozapor** teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul levelezünk. 1656

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 511. (Anglia).
Levelek 25, lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.

BELSO MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZVÉNY TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcseplőkészletek,** úgyszintén **magánjáruk** (uti-mozdonyok) cseplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzetek mindennemű gazdasági gépekről

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tarti raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztású közönséget, hogy izzólámpa árással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér,** homályos (matt), színes fényképész-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1.5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja **villamosvilágítási** és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett. **Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen**

Üzletfelosztás miatt, hatóságilag engedélyezett

végeladás!

tartatik **SPITZER TESTVÉREK** czég Zöldfa-utcai üzletében a következő beosztás szerint: a rendes bolti áraknak megfelelő

fél árban

a női ruhaszövet maradékok, a selyemkelme maradékok. Női felöltők az 1905. évből. Női derékfűzők.

33 1/3 százalék árleengedéssel

a legújabb ruhaszövetek, a selyem blous kelmek, a női felöltők 1906. évből napernyők csipke és szövet függönyök, butorszövetek.

25 százalék árleengedéssel: a legújabb mosókelmék, batisztok, delinek, zefirek, cretonok, a legjobb hazai és rumburgi vásznak, Schroll-féle finom sifonok, késmárki asztalneműek, női és férfi fehérneműek, ágyterítők, paplanok pokróczok és **szőnyegek** nag. ártékban 18, 25, 45, 53, 60, 70 és 1.20 kr.

Dr. Politzer Jakab szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.
Telefonszám 639.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forrólég-kezelés, gőzszekrény, pöstyén-izsapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógy mód.

Javallva: Idegesség minden nemé, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegesúznál.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

*Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű*

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCZA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kivánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán
A polgári jótékony célokra szánt

XXXVII-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.137
nyereményt tartalmaz készpénzben 512.200 korona összegben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1906. évi június hó 21-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a.
továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirtda és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb.
kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya.)

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótéka

egy régjónak bizonyult háziszor, mely
már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult kőszvény-nél,
cauznál és meghűléseknél bedörzsölés-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és
csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a
„Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-
jegyzessel ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és ugyiszólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Póráktár: Török
főszef gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerüzára

az „Arany oroszúhoz“, Prágában.
Előrebehataras 5 nap. Miedennapi szétküldés.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Déli Jég és Viszontbiztosító- Társaság

magyarországi osztálya

Budapest, Váci-u. 20. sz. az „Adriai“ bizt. fars házában.

Báró Podmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3.000.000 kor.
Tartalékok 6.478.798 »

Ezen, a cs és kir. szab. „Adriai bizto-
sító társulat“ védnöksége alatt megal-
kult társaság biztosít különféle terménye-
ket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek
és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és felvilágosításo-
kat készségesen adnak az „Adriai biztosító-társulat“
összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Nagyváradai főügynökség:

Biharmegyei Takarékpénztár

1655 **Vermes Kornél,**
titkár.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

**Egész szőnyegek, továbbá tapasztricie és spárga, futószőnyegek,
gyapju és csipkefüggönyök ragarnitourák, madráczok, és paplanok legnagyobb**

választékban kaphatók.

Az árak pedig utólérhetetlen olcsók.

Telephon 458. sz.

Alapított 1861 ben.

Teljes lakás, szálloda, kávéház
és fürdőberendezések műipari vállalata.

Saját készítésű olcsó, modern, matt és fényezett

bútor és kárpitos munkák

elegáns háló, ebédlő, salon és uriszoba berendezések, valamint egyes
asztalos és kárpitos butordarabok jutányos gyári árban, kezeséggel.

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Tisztelettel

WALLERSTEIN FERENCZ.

Saját műhely. Nagyvárad, Zöldfa-utca.

A 4° -os magyar koronajáradék
1906 június hó 1-én esedékes

szelvényeit

már május hó 20-ától

költségmentesen beváltjuk.

BIHARMEGYEI KERESKEDELMI-, IPAR-,

ÉS TERMÉNYHITELBANK

NAGYVÁRAD, TELEKY-U. 3.

Telefonszám: 46.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradi czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,
és gyermek-

czipőket, csizmákat

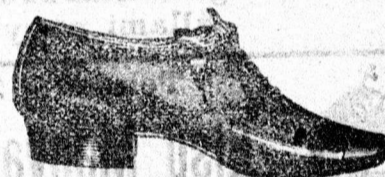
francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott áron

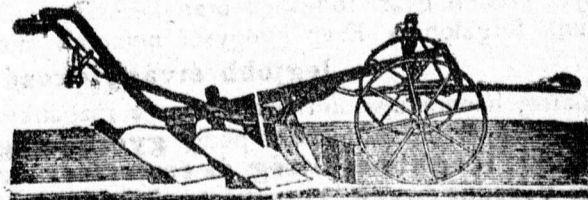
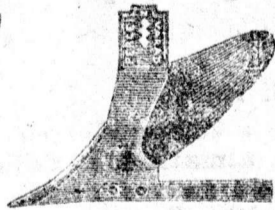
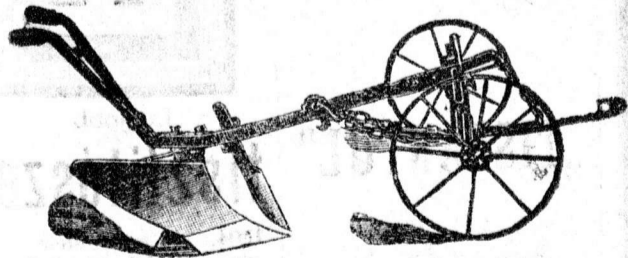
Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkbaⁿ
(volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.

Különleges lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tis. Csendőrök és pénzügyőrök részére.

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

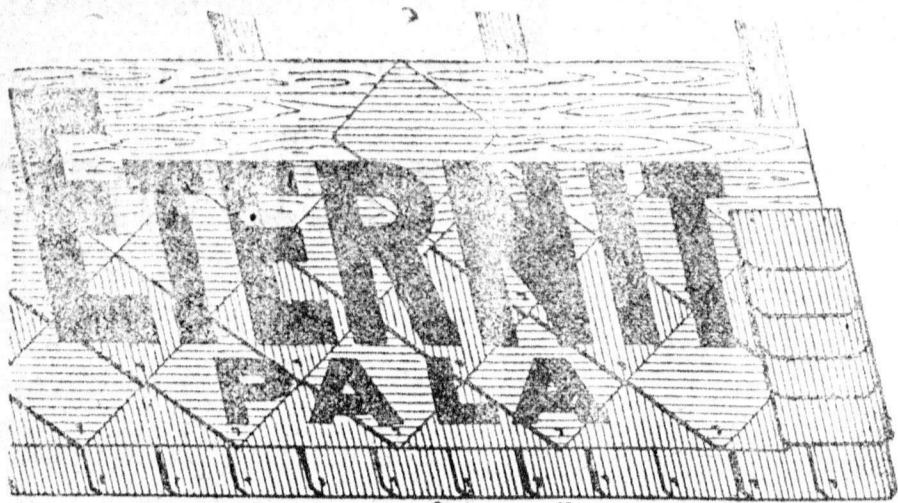
Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-

művelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
 BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Legfinomabb a maga nemében

a „CERES“ ÉTELZSIR.

(Kókuszdiókból.)

Tészta-, peccsenye-sütéshez és főzéshez

a legjobb.

SCHICHT GYGYRŐ

„CERES“,
 tápszerművek osztálya
 Aussig E/m.

Párizsi világkiállítás 1900. Grand Prix 1896. milleneumi kiállítás
 állami nagy arany érem, Hers-Concors

Telefon: 280. sz.

Alapítva: 1854.

Első Magyar **Részvény-serfözde**
 K Ö B Á N Y A.

Főraktár Nagyvárad és Biharvár-
 megye területére saját házukban Nagypiacz-tér 3. Salamon Benedek czégnél.

Hordókba és palaczkokba fejtve forgalomba hozzuk összes gyártmányainkat, u. m. **ások, király, kiviteli és dupla márcziusi, bajor és udvari sör**, melyek nemcsak az ország, de a külföld híres gyártmányait és minőségileg jóval felülmulják. Főraktárunk a palaczk-osztályra különös gondot fordít s azt a legújabb, legtekintélyesebb üvegmosó, lefejtő stb. gépekkel felszerelte.

Különösen felhívjuk a szives érdeklődők figyelmét a **legkiválóbb orvosok** által ajánlott

Dupla Góliát Maláta Gyógysörre,

melyet eredeti gyári töltésben aranykeresztes czimkével ellátott különleges palaczkokban hozunk forgalomba. Ezen gyógyszer nemcsak mint a

legjobb étvágyfokozó asztali ital

ajánlatos, hanem ugy kórházak, mint a magánkezelésben a következő esetekben kiváló eredménnyel használtatik és pedig **gyermekágyasok, álmatlanok, üdülők, szoptatók, idegkimerültség és emésztési zavarokban szenvedők, női betegek, vérszegények, rosszul tápláltak, gyengélkedők**nél

Góliát, maláta sör kapható: *Janky utóda Kiss Károlynál, Kádár János, Friedl és Jörös, Maár és Szabó, Lakatos Julia* (Széchenyi-tér), *Tisztviselők fogyasztási szövetkeze* (Uri-utca), *Reich Antal, Blaha István, Kern és Petrovics* (Fő-utca).

Kérjünk mindenütt kőbányai Részvény-sört.

Nyomatott a Szent László-nyomdában Nagyváradon.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.
VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3.10 mtr.

hosszu, teljes férfiöl-	K 7—, 8—, 10— jó
tönyre elegendő (kabát,	K 12—, 14— jobb
nadrág és mellény) csak	K 16—, 18— finom
	K 21— legfinomabb

 Valódi gyártásból.

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K 20—, valamint felöltő szövetek, turista-loden, selyem-kamgarn silyári árban az elismert szolid posztógyári raktár által

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállítást felelősséget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy szöveteket fenti czégnél közvetlen gyári piacon rendelheti. 1599.

Lakatos műhely

áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **lakatos műhelyünket** Nagypiacz-téri Öváry-házból a

Szalárdi-u. 9. szám alá

helyeztük, hol minden e szakmába vágó munkát lehető legpontosabban és csinos kivitelben készítünk szolid árak mellett. Rácsokat, sirkerítéseket, vasablakokat, napellenzőket elsőrendű kivitelben. Kitűnő takaréktűzhelyeket szavatosság mellett és minden e szakmába tartozó legkisebb javításokat gyorsan és pontosan személyesen végzünk.

Szives pártfogásaikat kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Maár Lajos és Testvére.

Kérjen

csak

Selle & Kary's

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

„TISZÁNTUL”

kiadóhivatalában.

Legjobb

tisztítószer

1804. mindenféle sárga és fekete czipőnek

Különösen ajánlható Boxcalfs-, Oscaria-, Chev-Laxnareck- és czipőknek.

BÉCSIII, X.